

Luxembourg, 25. lipnja 2018.
(OR. en)

10369/18

**MOG 45
COPS 232
CFSP/PESC 601
COHAFA 51
RELEX 577
YEMEN 3**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	10238/18, MOG 44, COPS 231, CFSP/PESC 600, COHAFA 50, RELEX 576, YEMEN 2
Predmet:	Zaključci Vijeća o Jemenu – zaključci Vijeća (25. lipnja 2018.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Jemenu koje je Vijeće usvojilo na sastanku održanome 25. lipnja 2018.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O JEMENU

1. EU ponovno potvrđuje svoju izrazitu zabrinutost zbog trajnog pogoršanja stanja u Jemenu i zbog činjenice da je među sukobljenim stranama došlo do vojnog sukoba, posljednji put u Hudaidi i oko nje. To je dovelo do zaoštavanja neprijateljstava i daljnjeg pogoršanja već katastrofalnoga humanitarnog stanja. EU ponovno ističe da ne može postojati vojno rješenje sukoba te snažno podupire posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Jemen Martina Griffithsa i njegove napore s ciljem nalaženja uključiva političkog rješenja tog sukoba. U tom okviru EU će održati svoj angažman sa svim sukobljenim stranama i spreman je pojačati svoje djelovanje u Jemenu, među ostalim u pružanju humanitarne pomoći diljem zemlje te mobilizaciji razvojne pomoći za financiranje projekata u ključnim sektorima. EU izražava veliku zabrinutost zbog rascjepkanosti unutarnje političke strukture u Jemenu. EU ponovno naglašava svoju čvrstu predanost jedinstvu, suverenosti, neovisnosti i teritorijalnoj cjelovitosti Jemena te poziva sve dionike u toj zemlji i regiji da ih u potpunosti poštuju.
2. EU podsjeća na svoje prethodne zaključke Vijeća o Jemenu, a posebno one od 3. travnja 2017. i 16. studenoga 2015. Održiv mir može se postići samo pregovorima koji uključuju smisleno sudjelovanje svih zainteresiranih strana, uključujući civilno društvo, žene i mlade. EU stoga podupire napore posebnog izaslanika UN-a za ponovnim pokretanjem političkog procesa, posebno njegovu namjeru da obnovi uključive političke pregovore što je prije moguće radi rasprave o njegovu političkom okviru o postupnim prijelaznim sigurnosnim i političkim mjerama. EU izražava zabrinutost zbog činjenice da najnovija događanja ugrožavaju napore pod vodstvom UN-a u nastavljaju pregovora prema političkom rješenju sukoba i pozdravlja odlučnost UN-a, kako ju je izrazio posebni izaslanik UN-a Martin Griffiths, u vezi s nastavkom političkog procesa. EU poziva sve strane da prekinu zaoštavanje koje je u tijeku, pokažu suzdržanost, hitno rade na prekidu vatre u cijeloj zemlji i konstruktivno surađuju s UN-om. EU poziva na to da se posebnom izaslaniku UN-a pruži potpun i neometan pristup svim relevantnim dionicima u Jemenu.

3. EU je duboko zabrinut zbog nedavnog pojačavanja vojnih operacija u gradu i luci Hudaidi i oko nje, među ostalim zbog učinka vojnih operacija koalicije na civilno stanovništvo. EU poziva sve sukobljene strane da osiguraju zaštitu civila i u potpunosti poštuju međunarodno humanitarno pravo, što uključuje neometan humanitarni pristup i siguran prolazak za one koji žele pobjeći od borbi. U tom kontekstu EU podsjeća da trenutačno ne postoji izvediva alternativa za luku Hudaidu kao središte za distribuciju potrebnih komercijalnih proizvoda i humanitarne pomoći te poziva sve strane da omoguće potpuno i učinkovito funkcioniranje luke Hudaide za dostavu humanitarne pomoći i kao ulazne točke za opskrbu osnovnim potrebštinama.
4. EU osuđuje lansiranje balističkih projektila Huta protiv Kraljevine Saudijske Arabije, uključujući na civilne mete, i protiv plovila koja prolaze kroz tjesnac Bab al-Mandab. EU izražava iznimnu zabrinutost zbog širenja balističkih projektila i tehnologije. To djelovanje povećava regionalnu napetost te ugrožava sigurnost i stabilnost susjeda Jemena, uključujući područje Roga Afrike, slobodu plovidbe, posebno na području Crvenog mora, i globalnu pomorsku trgovinu. EU sa zabrinutošću prima na znanje zaključke iz izvješća povjerenstva stručnjaka UN-a o Jemenu, u kojima je utvrđeno nepridržavanje embarga na oružje uspostavljenog stavkom 14. Rezolucije VSUN-a 2216.
5. Stabilnost u regiji od ključne je važnosti za EU. EU će pojačati svoje napore u vezi s Jemenom te se zalaže za sveobuhvatan i strateški pristup koji uključuje sve relevantne regionalne dionike. EU i njegove države članice aktivno su sudjelovali u povezivanju s regionalnim dionicima, među ostalim poboljšanim političkim savjetovanjima, radi potpore naporima posebnog izaslanika glavnog tajnika UN-a za Jemen na promicanju sveobuhvatnog sporazuma o završetku sukoba. EU ponovno poziva sve međunarodne i regionalne dionike na konstruktivnu suradnju s jemenskim stranama kako bi se omogućilo smirivanje sukoba i postizanje sporazumnog rješenja.

6. EU ponavlja oštru osudu napada na civile i ponavlja hitan poziv svim stranama da osiguraju zaštitu civila i poštuju međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, među ostalim načelo razlikovanja civilnog stanovništva i boraca, kao i civilnih objekata i vojnih ciljeva, i načelo proporcionalnosti te da poduzmu mjere opreza u vođenju neprijateljstava. EU je duboko zabrinut zbog posljedica trenutačnih neprijateljstava, među ostalim bombardiranja u gusto naseljenim područjima, zbog opsade gradova, uporabe protupješačkih mina i kazetnog streljiva, kao i napada koji dovode do uništavanja civilne infrastrukture, među ostalim škola, zdravstvenih ustanova, stambenih područja, tržnica, vodoopskrbnih sustava, pristaništa i zračnih luka. Preuzimanje odgovornosti za kršenja važan je dio procesa za postizanje trajnog rješenja za postojeći sukob. EU poziva sve sukobljene strane da okončaju regrutiranje ili iskorištavanje djece kao vojnika i druge teške povrede počinjene protiv njih kojima se krše primjenjivo međunarodno pravo i norme. EU ujedno poziva sve strane da oslobode djecu koja su već regrutirana i da surađuju s UN-om na njihovoj rehabilitaciji i reintegraciji u njihove zajednice. EU nadalje poziva sve sukobljene strane na poduzimanje svih potrebnih koraka kako bi se spriječili svi oblici nasilja, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje u oružanim sukobima te odgovorilo na takve oblike nasilja.
7. EU ponavlja hitni poziv svim sukobljenim stranama da poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale učinkovite, nepristrane i neovisne istrage svih navodnih kršenja i povreda ljudskih prava te navodnih kršenja međunarodnoga humanitarnog prava, u skladu s međunarodnim normama i s ciljem okončanja nekažnjavanja. U tom kontekstu EU podupire potpunu provedbu Rezolucije Vijeća Ujedinjenih naroda za ljudska prava A/HRC/36/31 o osnivanju Skupine uglednih međunarodnih i regionalnih stručnjaka. Pozivamo sve strane da Skupini omoguće potpune i transparentne pristup i suradnju kako bi mogla provesti svoj mandat. Također potičemo Ured Visokog povjerenika za ljudska prava da nastavi pružati tehničku potporu Nacionalnom povjerenstvu.

8. EU je zabrinut i zbog povećane prisutnosti kriminalnih i terorističkih skupina u Jemenu, uključujući Al Qaidu na Arapskom poluotoku i Daiš, te najstrože osuđuje sve terorističke napade. EU poziva jemensku vladu da preuzme odgovornost za borbu protiv terorističkih skupina koje iskorištavaju trenutačnu nestabilnost. Posebno je važno da sve sukobljene strane poduzmu odlučne mjere protiv takvih skupina.

9. Aktualni sukob u Jemenu ušao je u četvrtu godinu i uzrokovao najtežu humanitarnu krizu u svijetu: više od 22 milijuna ljudi, što je 80 % stanovništva, sada treba humanitarnu pomoć ili zaštitu. Više od deset milijuna njih pomoć je prijeko potrebna. Više od dva milijuna ljudi interno je raseljeno. Trenutačna neprijateljstva osobito utječu na osjetljivim okolnostima, žene i djecu. Unatoč naporima humanitarne zajednice u Jemenu više od 17 milijuna ljudi nema siguran pristup hrani, među kojima je za više od osam milijuna njih dostupnost hrane izrazito nesigurna i prijeti im smrt od gladi. Zbog prekida pružanja osnovnih javnih usluga, posebno u području zdravstva, sanitarnog sustava i obrazovanja, dodatno se pogoršala humanitarna kriza koja je u tijeku. S obzirom na to stanje EU pozdravlja plan Ujedinjenih naroda za humanitarni odgovor u Jemenu za 2018. i izražava zadovoljstvo rezultatima sastanka donatora na visokoj razini 2018. u Ženevi, koji su sazvali Ujedinjeni narodi i vlade Švedske i Švicarske i na kojem su se međunarodni donatori obvezali osigurati više od dvije milijarde američkih dolara. EU potiče sve donatore da brzo isplate iznose koje su obećali te da ih usmjere putem plana UN-a za humanitarni odgovor u Jemenu za 2018. kao dio koordiniranoga međunarodnog odgovora na krizu.

10. EU je i dalje predan nastavku pružanja pomoći za spašavanje života svim ljudima u Jemenu kojima je potrebna. EU istodobno dijeli zabrinutost UN-a i drugih donatora u pogledu trajnog smanjenja humanitarnog prostora, kao što su potvrdile poteškoće u dobivanju viza i dozvola, uznemiravanje, zastrašivanje i napadi na humanitarno osoblje, širenje kontrolnih točaka i proizvoljna pritvaranja, oduzimanje i neopravdano oporezivanje potpore od strane carinskih službenika ili ukidanje programa, uključujući akcije cijepljenja. EU poziva sve strane da surađuju s humanitarnom zajednicom u dobroj vjeri kako bi se osiguralo da ljudi u Jemenu imaju pristup pomoći koja im je hitno potrebna. EU poziva sve sukobljene strane da poštuju svoje obveze na temelju međunarodnoga humanitarnog prava kako bi se omogućio i olakšao siguran, brz i neometan pristup humanitarne pomoći i osoblja svim ljudima kojima je pomoć potrebna u svim zahvaćenim guvernatima. EU naglašava da humanitarnu pomoć treba isporučivati uz puno poštovanje načela čovječnosti, neutralnosti, nepristranosti i neovisnosti na temelju potreba te odbacuje sve pokušaje ometanja njezine isporuke. EU naglašava potrebu za učinkovitom i djelotvornom koordinacijom među donatorima.

11. EU je ujedno izrazito zabrinut zbog učinka koji ograničenja pristupa komercijalnog i humanitarnog uvoza imaju na humanitarno stanje te poziva sve sukobljene strane da omoguće i olakšaju siguran, brz i neometan pristup komercijalnoj robi i humanitarnoj pomoći, uključujući uvezenu hranu, gorivo i medicinske proizvode. Ključno je zajamčiti potpuno i trajno otvaranje svih jemenskih luka i zračnih luka, uključujući luke Hudaidu i Salef te zračnu luku u Sani, za sav komercijalni i humanitarni uvoz te medicinsku evakuaciju i komercijalne letove. EU naglašava da je važno osigurati učinkovitu i pravodobnu obradu komercijalnih brodova, uključujući gorivo, te u potpunosti podupire nastavak mehanizma Ujedinjenih naroda za provjeru i inspekcije (UNVIM), kao i punu i neometanu provedbu njegova mandata te će razmotriti njegovo jačanje. Kako bi UNVIM mogao djelovati učinkovito i ispuniti svoj mandat, ključna je potpuna suradnja koalicije i vlade Jemena. EU posebno poziva koaliciju da osigura da se plovilima koja je UNVIM već provjerio omogućiti brz dolazak do odredišnih luka u Jemenu. EU ponovno poziva na potpunu provedbu ciljanog embarga na oružje koji je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a. U tom pogledu EU jednako tako ponovno podsjeća na strogu primjenu pravila iz Zajedničkog stajališta 2008/944 o izvozu oružja.
12. EU izražava zabrinutost zbog izvješća o uskraćivanju slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja koje je uključivalo diskriminaciju, nezakonitom pritvaranju i primjeni nasilja. Posebno zabrinjavaju napadi na vjerske manjine. Sloboda izražavanja također je ugrožena, što pokazuju izvješća o uhićenjima novinara. EU također izražava zabrinutost zbog vjerodostojnih izvješća o uporabi tajnih zatvora u područjima pod kontrolom jemenske vlade.

13. EU je duboko zabrinut zbog gotovo potpunog sloma jemenskog gospodarstva. BDP te zemlje više se nego prepolovio od početka sukoba u 2015., a oko 40 % kućanstava prijavilo je gubitak glavnog izvora prihoda. Gospodarska kriza, propast javnih službi, raširena inflacija, posebno cijena osnovnih potrepština (cijene hrane povećale su se za 30 %), i devalvacija jemenskog rijala, čija se vrijednost prepolovila, postali su pokretači humanitarne krize. Za gotovo 1,4 milijuna jemenskih nevojnih radnika javnih službi redovita isplata plaća prestala je krajem 2016., zbog čega si oni i njihovih 5,6 milijuna uzdržavanih osoba ne mogu redovito priuštiti hranu ili lijekove. Budući da javni službenici ne primaju plaću, samo polovica jemenskih zdravstvenih ustanova funkcionira, a sustav vodoopskrbe i sanitarni sustav ne održavaju se. EU stoga poziva jemensku vladu da hitno isplati plaće javnim službenicima, uključujući zaostatke, u cijeloj zemlji, posebno onima koji rade u kritičnim sektorima obrazovanja, zdravstva i sanitarnog sustava, te da odgovorno i transparentno upravlja svojim prihodima i računima, među ostalim osiguravanjem boljeg i neutralnijeg funkcioniranja jemenske središnje banke u interesu svih Jemenaca.
14. EU će i dalje pružati razvojnu pomoć Jemenu davanjem prednosti intervencijama namijenjenima stabilizaciji zemlje pružanjem tehničkog stručnog znanja, osposobljavanja, mentorstva i nenovčane pomoći dionicima u cijeloj zemlji. EU će raditi u stabilnim područjima s lokalnim tijelima kako bi promicao otpornost, pomagao u održavanju pružanja osnovnih usluga i poticao održive izvore prihoda za zajednice, posebno one koje pate zbog posljedica dugotrajne raseljenosti. Aktivnosti će posebno biti usmjerene na područja kao što su zdravlje, prehrana i otpornost ruralnih područja. EU će osigurati potpunu komplementarnost i sinergiju humanitarne i razvojne pomoći u okviru trajnih mjera u području odgovora na krizu, ranog oporavka, otpornosti i stabilizacije.
-